

Utbildningsdepartementet

2012-07-27
1 (5)
Dnr 2010:1549

Redovisning av uppdrag om lärarlegitimation

Dnr U2010/930/S

Härmed redovisas de uppgifter som anges under Återrapportteringskrav när det gäller vissa frågor – punkt 11 i regleringsbrev för Skolverket för budgetåret 2012.

Uppdraget

Enligt Skolverkets regleringsbrev för 2012 ska myndigheten senast den 1 augusti och den 15 oktober 2012 redovisa hur arbetet med att meddela legitimationer för lärare och förskollärare fortlöper. Av dessa redovisningar ska särskilt framgå antal ansökningar, antal meddelade legitimationer, handläggningstid samt kostnader fördelat på handläggning, it, information, och övrigt, inklusive en kostnadsanalys. Den redovisning som lämnas senast den 1 augusti ska avse perioden januari t.o.m. juni 2012 och den redovisning som lämnas senast den 15 oktober ska avse perioden januari t.o.m. september 2012. Dessa redovisningar ska även innehålla en prognos av det totala antalet ärenden som kommer att beslutas under 2012 respektive 2013 och de förväntade kostnaderna.

Historik, prognos och volymmål för ärendehanläggningen

Riksdagen beslutade 2011 om att införa ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. Regleringarna skulle börja tillämpas den 1 juli 2012. Under våren 2012 gjorde Skolverket en hemställan till regeringen om att flytta fram tillämpningen av vissa regleringar på grund av att myndigheten inte hunnit med att meddela tillräckligt många legitimationer. Den 19 juni 2012 beslutade riksdagen om att flytta fram tillämpningen av dessa regleringar till den 1 december 2013.

Skolverket bedömer att det trots den tidsfrist som detta beslut innebär är mycket angeläget att myndigheten fattar beslut i den absoluta merparten av de inkomna ansökningarna så snart som möjligt. Detta eftersom det är viktigt för sökanden att handläggningstiden blir så kort som möjligt och att så få som möjligt av de som söker anställning ska drabbas av de konsekvenser en utebliven legitimation kan ge. För att ge skolhuvudmännen och verksamheterna bästa möjliga planeringsförutsättningar är det även angeläget att de snarast möjligt kan överblicka behörighetsläget.

Ansökningar

Till och med juni månad 2012 har drygt 110 000 ansökningar om legitimationer inkommit till Skolverket. Nya ansökningar inkommer kontinuerligt, för närvarande i en takt av 500 – 600 ärenden per vecka. Givet att tillströmningen av ansökningar fortlöper i samma takt kommer antalet ansökningar att uppgå till omkring 125 000 vid årsskiftet 2012-2013. Hittills har trenden varit svagt sjunkande över tid vilket talar för att siffrorna troligen inte stiger i någon dramatisk omfattning. Om antalet ansökningar sett över året ligger runt samma volym som idag bör det tillkomma 25-30 000 ansökningar under perioden januari till november 2013.

Antal meddelade legitimationer och prognos för 2012 och 2013

Under perioden januari till och med juni 2012 har ca 25 500 beslut i ärenden om lärarlegitimationer fattats. Skolverkets prognos är att ca 55 000-65 000 ärenden ska ha handlagts vid årsskiftet. Detta innebär att uppskattningsvis 80 000- 90 000 ansökningar behöver handläggas under 2013. Skolverkets möjligheter att handlägga dessa ärenden under 2013 är avhängigt vilka medel som tilldelas myndigheten.

Under våren har som mest drygt 2 700 ärenden beslutats under en och samma vecka. Denna volym har uppnåtts genom att handläggningen under våren i huvudsak har varit inriktad mot ansökningar från förskollärare, som är förhållandevis enkla att handlägga, under tiden som Skolverket utvecklat IT-stödet för att kunna handlägga ärenden utifrån olika lärarkategorier. I början av juni återupptogs handläggningen av ansökningar från låg- och mellanstadielärare samt 1-6 lärare. Under augusti återupptas även handläggningen av ansökningar från 1-7 och 4-9 lärare och under september månad planeras handläggningen av ansökningar från ämneslärare att påbörjas. Skolverkets bedömning är att myndigheten för dessa lärarkategorier kan besluta om ca 1500-2000 ärenden per vecka under augusti månad. Om samma handläggningstakt kan hållas under hösten innebär det ca 30 000-40 000 beslut under perioden augusti- december. Det innebär att ca 55 000-65 000 ärenden beslutas under 2012, fördelat på ca 25 000 till och med 1 juli och ca 30 000-40 000 under perioden augusti till december.

Skolverket bedömer emellertid att det inte är möjligt att besluta 2 000 ärenden per vecka under 2013 med samma anslag som för 2012. Detta beror på att ärenden om legitimationer för ämneslärare och yrkeslärare är väsentligt mer komplicerade att handlägga än de ärenden som handläggs för närvarande. För vissa lärarkategorier i gymnasieskolan krävs dessutom en validering av lärares kompetens i vissa ämnen som inte ingår i lärarexamen, dvs. en prövning måste ske av om läraren på annat sätt visar likvärdiga kunskaper och kompetenser eller av om läraren kompletterat sin behörighet att undervisa som lärare med sådana yrkeskunskaper som är relevanta för ett yrkesämne. Skolverket förutser att valideringen av kunskaper och kompetenser i många enskilda ärenden blir särskilt komplex och resurskrävande.

Resursåtgång och resursbehov

Skolverket har tilldelats 76 mnkr för arbetet med lärarlegitimationer 2012. Utöver dessa medel har Skolverket hittills skjutit till ytterligare 4 mnkr till projektet. Myndigheten har även tillfört projektet resurser genom att omfördela personalresurser.

Myndigheten bedömer i nuläget att drygt 80 mnkr kommer att förbrukas i arbetet med lärarlegitimationer under 2012.

För att det ska vara möjligt att besluta 80 000-90 000 ärenden under 2013 krävs ett betydande resurstillskott. Handläggningsskapaciteten måste öka med väsentligt mer än 50 procent jämfört med hösten 2012 eftersom de ärenden som kommer att handläggas senare under året och under 2013 förväntas vara långt mer tidskrävande än de som hittills handlagts. Skolverkets bedömning är att det krävs en fördubbling av handläggningsskapaciteten för att det ska vara möjligt att hantera detta.

För att säkerställa att befintliga och nya ansökningar ska ha handlagts i tillräcklig utsträckning till den 1 december 2013 behöver myndigheten ca 145 mnkr under 2013. 145 mnkr medger en fördubbling av handläggargenerationen under det första halvåret 2013 och en femtioprocentig ökning under det andra halvåret. Det innefattar även nödvändiga resurser för IT-utveckling, föreskriftsarbete, omprövningar och överklaganden.

I tabellen nedan ges en preliminär redovisning av hur Skolverket avser att fördela 80 mnkr till arbetet med lärarlegitimationer under 2012 respektive 145 mnkr under 2013. Skolverket vill i första hand använda den resursförstärkning som myndigheten menar är nödvändig till ökad bemanning av den organisation som handlägger och fattar beslut i ärendena, för att därigenom öka kapaciteten i ärendehandläggningen. I den planerade resursförstärkningen ingår även ökade resurser till en utredningsfunktion som bland annat utreder oklara examina och kurser och till hanteringen av omprövningar och överklaganden. Skolverket ser även ett behov av att tillföra resurser till rättssekretariatet, som bland annat arbetar med föreskrifter, bedömningshandbok för yrkesämnen, beslutsunderlag samt omprövningar och överklaganden. Skolverket bedömer att resurserna till IT-utveckling behöver bibehållas på samma nivå som innevarande år. Funktioner som ännu saknas i IT-stödet är bl.a. stöd för överklaganden, betalning av avgifter och möjlighet för huvudmän att på ett enkelt sätt hämta uppgifter från lärarlegitimationsregistret. IT-stödet behöver dessutom utvecklas utifrån vunna erfarenheter av handläggning.

Kostnader för arbetet med lärarlegitimationer 2012 respektive 2013

	2012 (kr)	2013 (kr)
Handläggning, utredning, expenser m.m.	64 500 000	127 000 000
<i>varav Proffice</i>	<i>44 500 000</i>	
<i>varav Skolverket</i>	<i>20 000 000</i>	
IT-stöd	10 000 000	10 000 000
Rättssekretariatet, inklusive upplysningstjänst	5 500 000	8 000 000
<i>Varav överlaganden/ omprövningar</i>	<i>500 000</i>	<i>2 000 000</i>
Totalt	80 000 000*	145 000 000

* Till denna summa tillkommer kostnader för omfördelade personalresurser för det andra halvåret 2012

Handläggningstider

Arbetet under hösten 2011 och våren 2012 har präglats av såväl en gradvis kunskapsuppbyggnad som utveckling av IT-stöd och arbetsrutiner vilket ofrånkomligen har påverkat produktionsstakten. Att ringa in och uppskatta handläggningstider för olika ärendekategorier har visat sig vara mycket svårt eftersom tidsåtgången mellan olika ärenden och olika typer av ärenden varierar stort. Först från och med mitten av september, då de flesta kategorier av ärenden enligt Skolverkets planering ska handläggas parallellt, blir det möjligt att börja kalkylera tidsåtgången mer precist. Skolverket skattar dock utifrån de erfarenheter som gjorts hittills att den effektiva handläggningstiden för förhållandevis normala legitimationsärenden, från registrering av ärendet tills att ett beslut fattats, varierar i intervallet 45 – 60 minuter. Den totala handläggningstiden från att handläggningen av ett ärende påbörjas till dess att beslut är fattat är dock vanligen betydligt längre. Detta beror på att ca hälften av alla ärenden kräver ytterligare utredning som ibland kan ta flera veckor eller till och med månader, med anledning av att handlingarna inte är kompletta eller för att ansökan innehåller ett oklart examensbevis alternativt en oklar kurs. Med oklara examensbevis respektive kurser avses här examina och kurser där behörighet i skolform, årskurs och ämnen inte kan fastställas utan föregående utredning. Arbetet med att utreda oklara examensbevis och kurser är tidskrävande och Skolverket är här beroende av information från de lärosäten som utbildat lärare och förskollärare.

Genomförda och planerade utvecklingsinsatser

Skolverket arbetar löpande med att korta handläggningstiderna genom att effektivisera handläggningen. Under vintern/våren har myndigheten bland annat sett över informationen om hur man ansöker om legitimation och förenklat ansökningsblanketten för att fler ansökningar ska vara kompletta i syfte att minska behovet av kompletteringar. IT-stödet har utvecklats bland annat så att handläggningen kan

ske utifrån olika lärarkategorier vilket är viktigt utifrån såväl kvalitets- som effektivitetssynpunkt. Bemanningen har utökats i två etapper och ett övertidsprojekt pågår. Myndigheten har under våren förstärkt sin kompetens när det gäller processoptimering och har dessutom anlitat en extern konsult som har sett över IT-stödet och givit råd om den fortsatt utvecklingen.

Under hösten fortsätter effektiviseringsarbetet och kommer i huvudsak att inriktas mot att korta handläggningstiderna ytterligare genom effektivisering av arbetsprocesser, till exempel utredningen av oklara examensbevis och kurser. Även utveckling av centrala IT-funktioner kommer att prioriteras.

Ragnar Eliasson
Tf. generaldirektör

Niclas Westin
Enhetschef

I ärendets slutliga handläggning har Camilla Asp i Skolverkets ledningsgrupp deltagit.